

DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Statsråden

Stortinget
Ekspedisjonskontoret
Karl Johans gate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
201100834-/IAA

Dato
14.06.2011

Spørsmål nr. 1569 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Hans Frode Kielland Asmyhr – Aksjeselskapers erverv av skogeiendommer

Jeg viser til spørsmål fra stortingsrepresentant Hans Frode Kielland Asmyhr:

Namdal Bruk AS er gitt konsesjon for å drive et større skogareal i aksjeselskap, noe som bryter med den praksis som Statsråden har lagt seg på ved å nekte Bredvold Skoger A/S konsesjon i en tilsvarende sak. Tidligere har det blitt gitt en rekke tillatelser til å drive skogeiendommer organisert som aksjeselskap. Staten praktiserer her forskjellsbehandling. Kan Statsråden redegjøre for grunnlaget for denne forskjellsbehandlingen eller er det slik å forstå at han vil stanse alle skogerverv foretatt av aksjeselskaper?

I Ot.prp. nr. 79 (2002-2003) heter det om aksjeselskaper som eierform:

"Landbruksdepartementet mener en bør videreføre dagens praksis som innebærer et ønske om at landbrukseiendommer i størst mulig grad eies av fysiske personer som i størst mulig grad selv bebor og driver sine eiendommer. "

Bakgrunnen for at en ønsket å føre videre denne praksisen er at det er norsk tradisjon, og det har vist seg å være en stabil og rasjonell eierform. Konsesjonsloven har imidlertid ikke noe absolutt forbud mot at aksjeselskaper kan erverve landbrukseiendom. Loven legger til rette for fleksible løsninger i de tilfellene der dette byr på fordeler i forhold til den tradisjonelle eierformen. I konsesjonsloven § 9 tredje ledd som gjelder ved erverv av landbrukseiendom er det derfor fastsatt at konsesjon kan gis til selskaper med begrenset ansvar. Det må i hver slik sak foretas en konkret og individuell vurdering av om konsesjon bør gis.

Jeg for min del har ikke tro på at et aksjeselskap generelt gir bedre muligheter og motivasjon for å investere i og drive en landbrukseiendom enn et personlig eie. Dersom lovens mulighet for å gi konsesjon til aksjeselskap blir hyppigere brukt, vil dette kunne medføre vanskeligheter med å håndheve en boplikt som gir stabil bosetting. Aksjer kan selges videre uten konsesjon. Det betyr at personer uten interesse i eiendommen som bosted og arbeidsplass, og som bare investerer i eiendommen som en ren kapitalplassering kan bli eiere uten at det hindres gjennom konsesjonsbehandling. I et langsiktig perspektiv mener jeg at aksjeselskapsformen heller ikke er heldig med tanke på å ta vare på arealressursene. Vi er avhengige av at eiendomsressursene forvaltes av eiere som har et tidsperspektiv på 50 til 100 år. Derfor bør personlig eierskap fortsatt være den viktigste eierformen i landbruket.

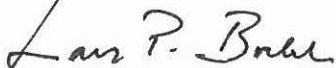
De to sakene som er nevnt i representantens spørsmål må ses i lys av dette. Etter det jeg har fått opplyst, ga kommunestyret i Namsskogan kommune Namdal Bruk AS konsesjon på erverv av en rekke skogeiendommer i kommunene Grong, Lierne, Røyrvik, Høylandet, Flatanger, Namsos og Namsskogan. Det ble satt som vilkår at selskapet skal ha bemannet administrasjon varig lokalisert i Namsskogan kommune, fordi 53 % av areal og ressursgrunnet for Namdal Bruk AS ligger innenfor kommunens grenser. Ervervet gjaldt samlet over 710 000 dekar hvorav ca. 210 000 dekar produktiv skog. Eier og styreleder i Namdal Bruk AS er Ola Mæle, og eiendommene ble ervervet fra et annet aksjeselskap; Ulvig Kiær AS. I sakspapirene som lå til grunn for kommunens avgjørelse er det uttalt at det for en skogeiendom av den størrelsesorden som foreligger må anses som en rasjonell og akseptabel eierform at den eies av et aksjeselskap. Det er videre vist til at vilkåret om at administrasjonen skal legges til en av kommunene der eiendommen ligger vil sikre lokal tilknytning og tilstedeværelse i framtida.

Søknad om konsesjon fra Bredvold Skoger AS gjaldt erverv av gnr. 4 bnr. 8 m.fl. i Åsnes kommune, og ble behandlet i to runder, begge ganger med det resultat at konsesjon ble avslått, senest ved departementets avgjørelse i 2008. Eiendommen var totalt på ca. 25 454 dekar fordelt på ca. 500 dekar dyrka jord, 19 dekar annet jordbruksareal, 22 562 dekar produktiv skog, 1 338 dekar myr, og 969 dekar annet areal. Eiendommen var bebygd bl.a. med to våningshus og åtte skogshusvær. Eiendommen i Åsnes ble overtatt av Ragnar Bredvold etter testament og saken gjaldt videre overføring til et aksjeselskap. I søknaden om konsesjon ble det bl.a. vist til at det var aktuelt med et generasjonsskifte innen kort tid, og at dette kunne føre med seg økonomiske problemer som ville være driftsmessig uforsvarlig. Det ble vist til at mulighetene til å fortsette en samlet drift av eiendommene og utvikle dem ville bli større hvis eiendommen ble eid av et aksjeselskap. Overdragelsen tok bl.a. også sikte på å utvikle eiendommens potensial for turisme. Departementet uttalte i et av vedtakene: *"Det er etter departementets mening ingen tvil om at det her dreier seg om en tradisjonell landbrukseiendom som kan gi stor nok avkastning for både fast bosetting og drift i åra framover. Departementet kan ikke se at det er nødvendig å etablere et aksjeselskap for å få til framtidig fast bosetting og drift av eiendommen."* Departementet la videre til grunn at en konsesjonsmeddelelse til

Bredvold Skoger AS med rette ville kunne bli påberopt av mange andre. Det ville kunne lede til at det etter hvert blir vanskelig å fastholde praksisen som ivaretar ønsket om at landbrukseiendommer i størst mulig grad skal eies av fysiske personer som selv bebor og driver sine eiendommer, og der øvrige arvinger ved et generasjonsskifte får et ordinært økonomisk oppgjør.

Det går fram av dette at de aktuelle eiendommene er ulike. Eiendommen ervervet av Namdal Bruk AS er arealmessig mer enn 27 ganger større enn eiendommen som ble ervervet av Bredvold Skoger AS. Ressursmessig er den også betydelig; den kan i liten grad anses som en "vanlig" landbrukseiendom, og har heller ikke blitt drevet slik tidligere. Vi er her ute av kjerneområdet for den tradisjonelle eierformen slik det er beskrevet i forarbeidene til gjeldende konsesjonslov. Eiendommen i Åsnes har en annen størrelse, den består dessuten av både jord og skog og har vært bebodd på vanlig måte. Eiendommen er dermed i større grad å betrakte som en tradisjonell landbrukseiendom. Etter mitt syn bør det innenfor det konkrete skjønnet som skal utøves etter konsesjonsloven være rom for ulikt resultat i de to sakene. Her vil bl.a. lokale forhold knyttet til det område eiendommen ligger komme sentralt inn. Ulike resultat er ikke et tegn på forskjellsbehandling slik representanten gir inntrykk av i sitt spørsmål, men en følge av at det er utøvet et konkret og individuelt skjønn innenfor rammen av de bestemmelsene som gjelder.

Med hilsen

Lars Peder Brekk